

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 19.

22. September 1904.

20. Aarg.

Marianne Hainisch.

En Kvindesagens Nestor.

Blandt de mange berømmelige Kvinder, man gjorde Bekendtskab med under Berliner-Kongressen, var Marianne Hainisch en af de interessanteste Typer. Det Arbejde, hun har ydet i Kvindesagens Tjeneste, er saa meget betydeligere, som hendes Virksomheds Begyndelse falder i en Tid, hvor der endnu knap var Tale om Kvindernes Rettigheder og Forordninger.

Dels gennem egne Livsforhold, mere dog ved sin Deltagelse for fremmede Mennesker, kom hun til Erkendelse af Kravenes Berettigelse. Hovedfortjenesten for, at hun lærte at se og tænke rigtigt, tilkommer imidlertid hendes Forældre. Faderen, en Fabrikejer i Nedreøstrig, var en frihedselskende Fremskridtsmand, hvis Tænkemaade stod i skarp Modsatning til hans Samtids — Mariannes Ungdom falder i Konkordatsepoken før 1848 — og hans Grundsætninger gik i Arv til Børnene.

Knap atten Aar gammel ægtede hun Fabrikant Michael Hannisch. Samlivet med den fint tænkende, forstaaende Ægtefælle var overordentlig lykkeligt, og en Søns og en Datters Fødsel satte Kronen paa denne Lykke. Thi Marianne Hannisch var og er i Besiddelse af en udpræget Familiesans. Hun har altid betonet, at Kvinderne i første og sidste Række maa opfylde deres Pligter mod Slægten, før de tænker paa at tage Del i det offentlige Liv, og i Overensstemmelse med denne Anskuelse indrettede hun sit Liv. I lyse og mørke Dage, i Sorgens og Bekymringens Timer vaagede og arbejdede hun i opofrende uegennyttig Kærlighed for sine kære Vel. Den Dag i Dag er hun den unge Generations Tilflugt og Midtpunkt; med Raad og Daad tager hun Del i alt og skænker Børnenes Børn rige Gaver af sit Fond af Kærlighed, Visdom og Erfaring.

Nogle Aar efter Bryllupet mistede hendes Ægtefælle under en Bomuldskrise hele sin For-

mue. Ved utrættelig Flid og den største Spar-sommelighed for deres eget Vedkommende — deres underordnede fik alle til Hvid og Skilling, hvad der tilkom dem — lykkedes det Ægtefællerne at holde sig oven Vande. Haardere traf Katastrofen nogle af deres Venner. Der laa Manden syg, og Hustruen stod hjælpeløs med de smaa Børn. Dengang, da Marianne Hannisch forgæves spekulerede paa en Udvej til at hjælpe Vennerne i deres Nød, kom hun til den smertefulde Erkendelse, at kun Kvinderne af Folket er saaledes udrustede, at de kan beskytte deres Nærmeste mod den værste Nød, medens de højere Stænders Kvinder, der intet kan og intet har lært, staar vaabenløse, naar Ulykken rammer dem.

„Lære maa vi, lære for at staa væbnede i Kampen for Livet“, udbrød hun, og et brændende Ønske om at blive Apostel for denne sin Overbevisning greb hende.

Hun gav sine Tanker Form, nedskrev dem og bad „Kvindeerhvervsforeningen i Wien, om hun maatte fremkomme med sine Forslag i en af dens Forsamlinger. Den 12. Marts 1870 talte Marianne Hannisch første Gang offentlig om Kvindernes Undervisning. Den unge smukke Frue vandt øjeblikkelig Tilhørernes Hjerte; hun var den første kvindelige Foredragsholder i Wien, og jublende Bifald hilste de begejstrede Ord, der flød fra hendes Læber. Og Bifaldet bar Frugt. Den næste Dag modtog Fru Hainisch fra den første østrigske Sparekasse 40,000 Gylden til Grundlæggelsen af det Pige-Realgymnasium, hun havde foreslaaet.

Saavidt kom det dog ikke straks. Først mange Aar senere blev Pige-Gymnasiet til Virkelighed; men Kvindeerhvervsforeningen oprettede en højere Pigeskole, der om ikke af Navn, saa af Gavn kunde regnes for en Mellem-skole.

Fra hin Dag har Marianne Hainisch uafbrudt arbejdet i Kvindesagens Tjeneste. Fri Adgang til Undervisning og de Kald, som Kvindens Tilbøjelighed og Evner fører hende henimod, var det Maal, hun satte sig. Hun